

บทที่ ๘

สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เขียนขึ้นเพื่อให้ผู้อ่านได้ทราบถึงสภาพโดยทั่วไป ของ การทำการประมง อันได้แก่ประเภทของสัตว์น้ำที่ทำการจับ ประเภทของเรือประมง ประเภทของเครื่องมือในการทำประมง ระยะเวลาในการทำประมงและผู้อานยัง จะได้ทราบถึง ราคาการลงทุนในการทำการประมงประเภทต่างๆ รายได้และค่าใช้จ่าย ตลอดจนผลกำไร ทราบถึงผลตอบแทนจากการลงทุน ระยะเวลาที่ลงทุน หลังจากที่ลงทุนไปแล้ว ทราบถึงภาวะตลาดและช่องทางในการจำหน่ายผลผลิตจน ราคาสัตว์น้ำชนิดต่างๆ และทราบถึงปัญหาต่างๆที่ชาวประมงประสบ สิ่งเหล่านี้ จะช่วยให้ผู้ที่กำลังอยู่ในระหว่างการศึกษาวิจัยเรื่องหรือผู้ที่สนใจในอาชีพการประมง ทราบได้ว่าการลงทุนในการทำประมงแต่ละประเภทนั้นมีผลตอบแทนทางด้านใดอย่างไร ต้องใช้เงินทุนมากน้อยแค่ไหน ปัญหาและอุปสรรคมีอะไรบ้าง เพื่อให้ผู้สนใจทำการ วิเคราะห์และตัดสินใจได้อย่างถูกต้องที่สุด

วิธีทำการวิจัยด้วยวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เห็น ส่วนใหญ่ใช้วิธีสอบถาม เริ่มตั้งแต่การสอบถามชาวประมงเกี่ยวกับรายได้รายจ่าย การลงทุนและปัญหาต่างๆ ตลอดจน สัตว์น้ำที่ทำการจับ รวมถึงสภาพโดยทั่วไปเกี่ยวกับการทำประมง การสอบถาม จากชาวประมงได้สอบถามการแต่ละประเภทของเครื่องมือประมง นอกจากนี้ยังได้ สอบถามเกี่ยวกับเงินลงทุนจากบริษัทและห้างร้านต่างๆ ที่จำหน่ายเครื่องมือเรือ เครื่องอุปกรณ์ที่ไปประกอบกับเรือประมง เครื่องมือประมงและอุปกรณ์เรือ เพื่อนำ มาพิจารณาเกี่ยวกับสภาพการลงทุนและจำนวนเงินลงทุนที่คงใช้โดยประมาณในการทำ การประมงแต่ละประเภทอีกด้วย และยังได้แสดงถึงสถิติจำนวนเรือประมงที่จดทะเบียน แยกตามประเภทต่างๆ ของเครื่องมือทำการประมง เพื่อให้เห็นถึงแนวโน้ม ของเครื่องมือประมงและขนาดของเรือประมงที่นิยมใช้กันมากในเขตมหาชัย สถิติ ของสัตว์น้ำชนิดต่างๆที่จับได้และการใช้ประโยชน์เพียงกันในแต่ละปี เพื่อให้เห็นถึง แนวโน้มของสัตว์น้ำที่ทำการจับว่าสัตว์น้ำแต่ละชนิดสามารถจับได้มากขึ้นหรือน้อยลง ประการใด

ปัจจุบันนี้ เครื่องมือประมงที่เป็นที่นิยมมากในหมู่ชาวประมงก็คือ เครื่องมืออวนลากแวนตะเข้ เพราะเครื่องมืออวนลากแวนตะเข้นอกจากจะมีประสิทธิภาพ ในการจับสัตว์น้ำได้ดีแล้ว ยังเสียค่าใช้จ่ายไม่มากเมื่อเทียบกับเครื่องมือประมงชนิด อื่นในขนาดเดียวกัน และเรือประมงที่ทำการตกใหม่ในปัจจุบันนี้ก็ เป็นเรืออวนลาก- แวนตะเข้ที่มีขนาดตั้งแต่ประมาณ 20 เมตรขึ้นไปเป็นส่วนใหญ่ เพราะสามารถนำ เครื่องมืออวนลากแวนตะเข้ไปลากในทะเลลึกๆ และออกไปไกลๆเป็นเวลานานๆวัน ใด ชาวประมงในเขตมหาชัยส่วนมากที่มีเรือใหญ่จะออกทะเลไปลากทางใต้ฝั่งแก จังหวัดชุมพรลงไปตามมาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และอ้อมไปจนถึง - มังกลาเทศ

จะไปได้ไกลมากน้อยแค่ไหนก็ขึ้นอยู่กับขนาดของเรือประมงและเครื่องมือประมง การออกไปทะเลไกลๆ เช่นนี้ จะใช้เวลาในการทำประมงเที่ยวหนึ่งๆ ประมาณ 18 - 20 วัน ส่วนทางด้านกับปูซาและเวียคนามนั้นส่วนมากชาวประมงไม่คอยกล้าไปทำการประมงมากนัก เพราะมีชาวประมงเป็นจำนวนไม่น้อยที่ถูกจับเพราะไปล่าขนานน้ำของประเทศที่จับ และบางครั้งก็ถูกฆ่าเสียชีวิต และเนื่องจากประเทศไทยเรายังไม่มีสัมพันธภาพทางการทูตกับประเทศเวียคนาม ดังนั้น จึงเป็นอุปสรรคสำหรับเรือประมงที่จะออกไปทำการประมงในแถบนั้น จากผลการวิจัยจะเห็นว่าเครื่องมืออวนลากูแวนตะเข้ นั้นให้อัตราผลตอบแทนจากเงินลงทุนในอัตราที่น่าพอใจ จริงอยู่ถึงแม้ว่าเรือขนาดใหญ่จะมีอัตราผลตอบแทนจากเงินลงทุนต่ำกว่าเรือขนาดเล็ก แต่รายได้ที่ได้รับในเที่ยวหนึ่งๆ นั้นไม่น้อยเลยทีเดียว และเนื่องจากต้องใช้เงินลงทุนมากกว่าและเมื่อคิดค่าเสื่อมราคาตามวิธีทางการบัญชี หายลกำไรออกมาคิดเป็นอัตราดอกเบี้ยเงินลงทุนจึงไม่สูงเหมือนอวนลากขนาดเล็ก อีกประการหนึ่ง ชาวประมงส่วนใหญ่ที่มักจะดำเนินธุรกิจประมงผลสำเร็จและได้ผลตอบแทนสูงนั้น เขาจะทำหน้าที่ควบคุมเรือเป็นคนนำลาก หรือที่เรียกว่า ไก่งม หรือไตเรือ นั้นเอง หรือไม่กี่ให้ลูกหลานหรือญาติพี่น้องเป็นผู้ควบคุมเรือเอง เพราะสามารถควบคุมได้อย่างทั่วถึง ไม่มีกฎรั้วไกล ดังนั้น เงินเดือนหรือส่วนแบ่งที่จะต้องจ่ายให้แก่ไตเรือ จึงมักจะไม่ต้องเสียเพราะเจ้าของทำเอง ซึ่งเงินเดือนและส่วนแบ่งไตเรือนั้นสูงมากเดือนละประมาณ 10,000 - 30,000 บาท จึงจะเห็นได้จากตารางสรุปผลรายได้รายจ่ายของชาวประมงแต่ละประเภทในบทที่ 4 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า เรือประมงอวนลากูแวนตะเข้ เป็นเครื่องมือประมงที่น่าสนใจมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเจ้าของออกทำการประมงด้วยตนเองแล้ว จะได้รับผลตอบแทนไม่น้อยเลยทีเดียว

แต่อย่างไรก็ตาม ชาวประมงที่มีเงินทุนน้อยก็สามารถลงทุนในเครื่องมือประมงบางประเภทได้เช่น เครื่องมืออวนลากูแวนตะเข้ขนาดเล็ก อวนรุน อวนลากดานล่าง อวนลอยต่างๆ โป๊ะ โพงพาง ซึ่งทางก็ให้ผลตอบแทนที่สูงพอประมาณเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะอวนลากูแวนตะเข้ขนาดเล็ก ซึ่งชาวประมงเรียกกันว่า อวนแคะ ให้อัตราผลตอบแทนสูงที่สุด

สำหรับเครื่องมืออวนดำ และอวนล้อมซึ่งนี้ เป็นที่นิยมรองลงมาจากเครื่องมืออวนลากูแวนตะเข้ เนื่องจากเครื่องมืออวนดำและอวนล้อมซึ่งนี้ใช้อวนพื้นเดียวกัน เพียงแต่ทำการประมงทางวิธีกันเท่านั้น คือถ้าเป็นอวนล้อมซึ่ง จะต้องเสียค่าตั้งซึ่งเพื่อให้เป็นที่อยู่อาศัยของปลา และต้องมีกรงเฝ้าซึ่ง แต่ก็มิได้คิดในแง่ที่ว่า สามารถจับปลาได้ทุกเที่ยวที่ทำการประมง ในขณะที่เครื่องมืออวนดำบางเที่ยวยังจับไม่ได้เลยก็มี ดังนั้นชาวประมงที่ทำประมงโดยใช้อวนดำก็มักจะทำอวนล้อมซึ่งไปด้วย และเครื่องมือทั้งสองนี้ก็มีประสิทธิภาพในการจับสัตว์น้ำได้ดีมาก แต่ส่วนมากนั้นออกทำการประมงในทะเลไม่คอยลึกนักและไม่ค่อยออกไปไกลเหมือน

เครื่องมืออควนลากแบบตะเข้ อัครายลคมแทนสำหรับเครื่องมืออควนค่าและเครื่องมืออควนล้อมซึ่งก็นับว่าสูงมากพอประมาณ เครื่องมือทั้งสองจึงเป็นที่นิยมในหมู่ชาวประมงมาก

แต่อย่างไรก็ตาม เครื่องมือประมงเท่าที่กล่าวถึงนี้ กล่าวถึงเฉพาะแต่เครื่องมือประมงธุรกิจสำคัญๆ และไรก็ตามอยู่ในเขตมหาสมุทรเท่านั้น ยังมีเครื่องมือประมงประเภทต่างๆ ที่ยังมีใช้กล่าวถึงอีกเป็นจำนวนมากมีใช้น้อย แต่ส่วนมากเป็นเครื่องมือประมงขนาดเล็ก และไม่ถือนิยมกันในหมู่ชาวประมงเท่าใดนัก จึงจะไม่กล่าวถึงในที่นี้ ผู้สนใจอาจจะค้นคว้าได้จากกรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ข้อเสนอแนะ

จากปัญหาต่างๆ ที่ชาวประมงประสบอยู่ในขณะนี้ ผู้เขียนมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะบางอย่างที่อาจจะช่วยในการแก้ปัญหาได้บ้าง ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ และเป็นแนวทางสำหรับทางราชการ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพการทำประมงทะเล ในการร่วมกันหาทางแก้ไข เพื่อให้ชาวประมงของไทยสามารถค้าเป็นการได้โดยสะดวกและมีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น ข้อเสนอแนะดังกล่าวพลสรุปได้ดังนี้

(1) เกี่ยวกับปัญหาเรื่องราคาผลผลิตและราคาสัตว์น้ำที่ชาวประมงประสบอยู่ในขณะนี้ เนื่องจากชาวประมงไม่มีอำนาจในการต่อรองกับผู้ซื้อ ทั้งได้กล่าวแลดูว่าชาวประมงจะต้องนำสัตว์น้ำที่ตนจับได้มาขายให้กับนายทุนซึ่งคนซึ่งเป็นเจ้าของแปปลาและเจ้าของแปปลาจะเป็นผู้นำไปขายต่อให้พ่อค้า แมลคาก็ว่ามีข้อจากที่ต่างๆ อีกทอดหนึ่งดังนั้นชาวประมงจึงไม่ค่อยมีความรู้และความชำนาญในด้านการตลาดตลอดจนไม่ค่อยจะทราบถึงการขึ้นลงของราคาสัตว์น้ำบางชนิดถึง เช่น เจ้าของแปปลา จึงตกอยู่ในฐานะเสียเปรียบ และในบางครั้ง เมื่อตลาดกลับตัวราคาสัตว์น้ำจะลดลงอย่างฮวบฮาบซึ่งชาวประมงก็ต้องจำใจขาย ทั้งๆ ที่ขาดทุน นอกจากนี้บรรดาเจ้าของโรงงานแปปลาป็นยังรวมตัวกันกดราคาปลา เบ็ดซึ่งนำไปใช้ในการผลิตปลาแปชาวประมงต้องตกอยู่ในสภาพจำยอมเพราะไม่สามารถจะหาตลาดเองได้ และตกอยู่ในสภาวะสำคัญที่สุด เนื่องจากสัตว์น้ำเป็นสินค้าประเภทที่เน่าและเสียอายุได้ง่าย ดังนั้นถึงแม้ว่าจะขายได้ราคากำลั้กหนอยก็ยังขาดทุนนอยกว่าที่จะปล่อยให้เน่าเสียหายไปเฉยๆ

ทางแก้ที่ทางราชการสามารถจะช่วยเหลือ คือพยายามจัดสร้างห้องเย็นขึ้นให้มีขนาดใหญ่พอที่จะรับของเย็นหลายห้องเท่าที่จะทำได้ เพื่อให้ชาวประมงเขาในราคาที่ต่ำ และรับซื้อสัตว์น้ำจากชาวประมงในราคาประกัน เมื่อยามที่ราคาในห้องตลาดตกต่ำมาเก็บเข้าห้องเย็นไว้ และหาตลาดนำออกจำหน่าย เพราะการให้เอกชนดำเนินการเกี่ยวกับห้องเย็นเองนั้น เจ้าของห้องเย็นก็จะรวมตัวกันกดราคาสัตว์น้ำที่จะซื้อเก็บไว้ในห้องเย็นเพื่อไว้หน้าออกขายเอากำไรที่ลั้งได้ ดังนั้นทางราชการ

จึงควรที่จะดำเนินการเกี่ยวกับห้องเย็นเสียเอง

สำหรับทางธนาคารราคาปลาเปิด ทางราชการควรจะช่วยในการหาตลาดให้โรงงานปลา
บนเขน หาตลาดต่างประเทศใหม่มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และเมื่อหาตลาดได้แล้ว ก็ควรมี
มาตรการอย่างจริงจังในการควบคุมคุณภาพของปลาที่ส่งออกนอก พยายามควบคุมไม่ให้มี
ส่วนผสมอย่างอื่นผสมอยู่ในปลาให้น้อยยิ่งกว่า เพราะจะทำให้ราคาตกและหาตลาดอื่นอีกไม่
ได้ และยังเป็นการเปิดโอกาสให้คนแข่งขันเข้ามาแข่งขันกันอย่างขึ้น การแก้ปัญหาดังกล่าวจะ
มีผลทำให้ราคาปลาเปิดสูงขึ้นเพราะมีความต้องการมาก นอกจากนี้ทางราชการควรเผยแพร่
การปรับสูตรผสมอาหารสัตว์ทางคานส์มวลจนตลอดจนภาวะการขึ้นลงของราคาอาหารสัตว์
เพื่อที่เลี้ยงสัตว์สามารถที่จะผสมอาหารสัตว์ได้เองโดยไม่จำเป็นต้องซื้อจากโรงงานอาหาร
สัตว์เสมอไป ซึ่งจะช่วยให้ตลาดของปลาเปิดมีมากขึ้น

(๒) เกี่ยวกับเครื่องมือ และ เครื่องอุปกรณในการทำประมงที่มีราคาสูงขึ้นเรื่อย ๆ
นั้น ทางราชการควรพยายามหาทางแก้ไขให้ราคาสูงขึ้นมากนักซึ่งการแก้ปัญหานี้อาจจะทำได้
โดยการลดหรือยกเว้นอากรศุลกากรขาเข้า ในเครื่องอุปกรณบางชนิดที่ไม่สามารถผลิตเองได้
ในประเทศ ถึงแม้ว่าจะมีการลดหรือยกเว้นไปแล้วบ้างก็ตาม แต่ยังสามารถจะผ่อนผันให้ได
ก็ควรที่จะผ่อนผันให้อีก และควรพยายามหาทางผลิตเครื่องมือและอุปกรณบางอย่างที่ต้องสั่งมา
จากต่างประเทศเอง เพราะจะทำให้ราคาของเครื่อ ุปกรณนั้นต่ำลงได้ ส่วนปัญหาทางคาน
น้ำหนัก เมื่อมีการจำหน่ายน้ำหนัก ในราคาควบคุมแล้ว ก็ควรที่จะต้องมีมาตรการในการควบคุม
การจำหน่ายให้โดยจริงจัง ๆ ไม่ควรจะปล่อยให้โอกาสให้มีการชอนน้ำหนักในราคาควบคุมไปขาย
ต่อให้ชวประมงในราคาที่สูงขึ้น เพราะมีปรากฏอยู่เสมอว่าชาวประมงต้องชอนน้ำหนักในราคา
ที่ส่งกวราคาควบคุมเพราะอยู่ใกล้ที่พักอาศัยจึงทำให้สะดวก ซึ่งในเรื่องนี้ทางราชการควรจะ
แก้ไขโดยการจัดให้มีการจำหน่ายน้ำหนักในราคาควบคุมกระจายไปตามท้องที่ต่าง ๆ ให้มาก
ขึ้น เพื่อสะดวกในการขนส่งและซื้อขาย และจะทำให้คักคนกลางออกไปได้

(๓) เกี่ยวกับการขาดแคลนแรงงานที่ใช้ในการทำประมงและปัญหาเกี่ยวกับคนงาน
รับเงินล่วงหน้าไปแล้วไม่มาทำงานให้ซึ่งเกิดขึ้นบ่อยเป็นประจำ ทั้งนี้เนื่องมาจากจำนวนเรือประมง
มีเป็นจำนวนมาก แรงงานในเขตมหาชัยและเขนใกล้เคียงมีไม่พอ จำเป็นต้องไปรับแรงงานจาก
ท้องที่อื่น ซึ่งส่วนใหญ่จะมาจากทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งไม่รู้จักกันมากนักจนจึงเกิดปัญหา
เรื่องคนงานอยู่เป็นประจำ การแก้ปัญหาในเรื่องแรงงานนี้ขอเสนอให้มีการวางจ้างแรงงานโดย
ผ่านทางสมาคมการประมง โดยให้สมาคมการประมงเป็นผู้ควบคุมและจัดหาให้จึงจะช่วยลด
ปัญหาดังกล่าวลงได้

(4) ปัญหาทางด้านการให้เงินทุนช่วยเหลือเกษตรกรประมงของทางราชการ การที่การให้ความช่วยเหลือของทางราชการในขณะนี้ไม่ไต่ผลเท่าที่ควร เป็นเพราะว่าการกู้เงินจากทางราชการนั้นมีข้อกำหนดเกณฑ์มากและยังต้องมือสิ่งต่างวิเศษวิสัย เช่น โฉนดที่ดิน มาค่าประกัน ซึ่งโดยปกติชาวประมงที่มาขอกู้เงินจากทางราชการนั้นมักจะไม่มียอดหลักทรัพย์มาค่าประกัน เมื่อไม่มีหลักทรัพย์มาค่าประกันก็ไม่สามารถจะกู้ได้ จำต้องไปกู้จากธนาคารพาณิชย์ หรือเจ้าของแพปลาเพราะสะดวกและรวดเร็วความมาก ถึงแม้ว่าจะต้องเสียค่าธรรมเนียมที่สูงกว่าก็ตาม ชาวประมงมักจะยอมเสียเงินในจำนวนที่มากกว่าสักหน่อยเพื่อจะได้ไม่ต้องเสียเวลามาติดต่อกับทางราชการ เพราะการติดต่อกับทางราชการนั้นล่าช้ามาก เนื่องจากต้องมีข้อกำหนดเกณฑ์ต่างๆ มากมาย ดังนั้นทางราชการควรพยายามลดระเบียบและข้อกำหนดเกณฑ์ต่างๆ ลงบ้างและพยายามลดขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆ ให้น้อยลงเพื่อให้เกิดการติดต่อสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น ประเด็นสำคัญที่ทำให้การช่วยเหลือของทางราชการในด้านเงินกู้ไม่ไต่ผลเท่าที่ควร ทั้งๆที่เสียดอกเบี้ยเพียง 8% ต่อปี เป็นเพราะชาวประมงไม่มีหลักทรัพย์มาค่าประกัน และถึงแม้ว่าทางราชการจะยอมผ่อนผันให้โดยให้ชาวประมงมาใช้ธนาคารพาณิชย์มารับรองซึ่งธนาคารพาณิชย์จะคิดกำไรกิจการ จากชาวประมง 5% ต่อปี บวกกับอัตราดอกเบี้ยของทางราชการ รวมเป็น 13% ต่อปี ก็ตามแต่เนื่องจากเสียเวลาและมีความยุ่งยากในการติดต่อกับชาวประมงจึงมักจะตัดภาระโดยการกู้เงินจากธนาคารพาณิชย์แทนโดยยอมเสียดอกเบี้ยในอัตรา 15% ต่อปี ดังนั้นทางราชการจึงควรลดหย่อนในด้านการขาดหลักทรัพย์มาค่าประกัน โดยยอมผ่อนผันให้ใช้สินทรัพย์อย่างอื่นมาค่าประกันแทนได้เช่น เรือประมง ไม่ว่าเป็นจะต้องเป็นโฉนดโฉนดอย่างเดียว และพยายามลดขั้นตอนในการดำเนินงานของทางราชการลงบ้างเพื่อไม่ให้เสียเวลาของชาวประมงมากนัก จะทำให้การช่วยเหลือของทางราชการไต่ผลยิ่งขึ้น

(5) เกี่ยวกับปัญหาทางด้านน่านน้ำสากล ซึ่งเป็นปัญหาใน - ระดั้วประเทศ และเป็นเรื่องที่ทางราชการก็พยายามหาทางแก้ไขอยู่เช่นกัน สาเหตุที่ชาวประมงไทยถูกจับเนื่องจากไปทำการประมงในน่านน้ำของต่างประเทศเป็นเพราะชาวประมงไม่ทราบว่าต่างประเทศขยายน่านน้ำออกมากเท่าใด เพราะบางครั้งเป็นการขยายออกมากโดยพลการ ไม่ได้มีการตกลงกันในระหว่างประเทศ และถึงแม้ว่าจะทราบแต่เนื่องจากจะไปทำการประมงในเขตน่านน้ำต่างประเทศสามารถจับได้มากเพราะไม่ค่อยมีเรือประมงอื่นแข่งกันมาก ประกอบกับเครื่องมือประมงของไทยที่ราคาถูกก็มีประสิทธิภาพดีกว่าของต่างประเทศ จึงทำให้ชาวประมงยอมเสี่ยงที่จะล่าน่านน้ำเข้าไปทำการประมง ปัญหาในเรื่องนี้ทางราชการควรแก้ไข โดยการประกาศให้ชาวประมงทราบอย่างชัดเจนว่าเป็นประจำว่าขณะนี้น่านน้ำของแต่ละประเทศมีเขตแดนสุดที่เขตใด และพยายามหาทางเจรจากับประเทศที่มีน่านน้ำเขตติดต่อกับประเทศ ไทยและมีสัมพันธไมตรีทางการทูต เพื่อที่จะได้ระงอกรณีและระงุเขต

นานน้ำของแต่ละประเทศให้แน่ชัดลงไป เมื่อชาวประมงทราบเขตน้ำของแต่ละประเทศต่างๆ แล้วยังจะเข้าไปทำการประมงดีก็เป็นเรื่องที่ไม่ได้ เพราะเป็นเรื่องการเลี้ยงของแต่ละบุคคล

ขอเสนอแนะถึงกิจการเป็นข้อคิดเห็นอย่างกว้างๆ ที่ผู้เขียนมองเห็นและแสดงความวิตกกังวลมา ซึ่งเป็นเรื่องที่ทางราชการอาจจะไปแก้ไขปรับปรุงให้เข้ากับสถานการณ์ที่เป็นอยู่ได้และนำมาปรับปรุงแก้ปัญหาคงๆ ของชาวประมง ให้ดีขึ้น